

SZEMLE

'Sigmond emlékértékeztet az Agrokémiai Kutató Intézetben

1954. október 12—14.

A nagy magyar tudós, 'Sigmond Elek emlékére az Agrokémiai Kutató Intézet háromnapos tudományos tanácskozást rendezett. Ezen a tanácskozáson egyrészt 'Sigmond tanítványai beszámoltak a talajtan terén elért újabb eredményeiről, vagyis megmutatták, hogy mennyiben sikerült 'Sigmond munkáját továbbfejleszteni, másrészt pedig a hazai talajtani tudomány fiatalabb generációjából egy páran a gyakorlat számára legfontosabb talajtani kérdésekben kifejtett kutatómunkájukat ismertették.

A konferencia első napján Páter Károly, az Agrártudományi Egyetem rektora, 'Sigmond Elek jelentőségéről beszélt a magyar mezőgazdasági tudományban. Megállapította, hogy 'Sigmond egyrészt a magyar tudományos talajtan megalapítója, másrészt pedig világszerte a szikes talajok vizsgálatának egyik legkiemelkedőbb kutatója volt. A magyar talajtannak világszerte tudományos tekintélyt szerzett és széleskörű nemzetközi kapcsolatokat épített ki.

Munkája példaképpül szolgál a további hazai kutatásoknak. Elsősorban tudományos igényességét kell mindenütt mértékül venni és a jelenségek sokoldalú vizsgálatát. 'Sigmond sokat tett a magyar talajtani tudomány megfelelő szerveinek kiépítésére. A mi adottságaink kedvezőbbek a felszabadulás előttihez képest, mivel ma az Agrokémiai Kutató Intézet összefogja a magyarországi talajtani tudomány művelőit. A szikes talajok vizsgálata terén tovább kell fejlesztenünk egyrészt az elméleti kérdéseket, másrészt pedig a már lerögzített elméleti megállapítások gyakorlati megvalósítását.

di Gléria János az Agrokémiai Kutató Intézet igazgatója a talajok termékenységéről és az ún. »Csökkenő földhozadék törvényéről« tartott előadást. Részletesen megvilágította, hogy a talaj termékenységét milyen anyagi, biológiai és energetikai adottságok szabják meg. Szembeszállt Mitscherlichnek és más hasonló nézetet vallóknak a jelenségek bonyolult összefüggését figyelembe nem vevő, egyszerűsítő felfogásával, amely a csökkenő földhozadék ún. törvényéhez vezetett. Példákat hozott fel az Agrokémiai Kutató

Intézet legutóbbi munkájából, amelyek (pl.: alj-trágyázás, permetező trágyázás, a különböző foszfátfeleségek növény általi hasznosíthatósága) mind azt bizonyítják, hogy a növény hozama a fejlődésüket befolyásoló tényezők megfelelő szabályozásával jelentős mértékben fokozható. Új agrotechnikai eljárások, a jelenlegi termés-átlagokat — a növény életére ható összes tényezők megfelelő figyelembevételével, — igen jelentős mértékben fokozhatják.

Arany Sándor a tiszalöki öntözőrendszerben az öntözővizek javításával végzett vizsgálatairól, Stefanovics Pál a genetikus talajterképezés terén elért eredményeiről, Darab Katalin az öntözött gazdaságok üzemi térképezésének módszeréről, Herke Sándor a Duna öntésterületein a szikesek kialakulásánál a talajvíz szerepéről, Prettenhoffer Imre a hazai szolonyeczek átalakulásáról különböző javítási módok hatására, Egerszegi Sándor a homoktalajok termékenységének emeléséről, Matyasovszky Jenő az erózió hatásáról a talajok termékenységére, Vér Ferenc pedig a savanyú erdőtalajok javításáról tartott előadást. Az előadásokat magas színvonalú vita követte, amely bebizonyította, hogy a hazai talajtani tudomány egyrészt jól hasznosította 'Sigmond által lefektetett alapokat, másrészt pedig szoros kapcsolatban van a hazai mezőgazdasági gyakorlat által felvetett kérdésekkel. A vita során több indítvány hangzott el, amelyek egyrészt a talajtani tudomány további fejlesztését, másrészt pedig a hazánkban folyó ezirányú kutatómunka szélesebb körűvé tételét célozták.

Az indítványok alapján a konferencia a következő határozati javaslatot fogadta el:

1. Az Agrokémiai Kutató Intézetet, mint Magyar Talajtani Intézetet nevezzék el 'Sigmond Elekről és fejlesszék ki a haladó magyar talajtudomány fellelőjévé.

2. A közeljövőben kerüljenek kiadásra 'Sigmond Elek válogatott munkái.

3. Potapov professzor javaslata szerint vezessék be a hazai tudományegyetemen a biológusok számára kötelező talajtani képzést és állítsanak fel erős talajtani tanszékeket. Ugyancsak vezessék be az Agrártudományi

Egyetemen a talajtani és agrokémiai szakot. A Szovjetunió példája nyomán kívánatos volna a tudományegyetemen is meghonosítani a talajtani és agrokémiai szakemberek képzését.

4. Potapov professzor és Doby professzor javaslata szerint meg kell erősíteni a biokémiai és növényfiziológiai kutatásokat, amelyek nemcsak a talajtan új biológiai irányzatát, hanem az egész mezőgazdaságot szolgálják. Perspektivikusan tervbe kell venni önálló biokémiai és növényfiziológiai kutatóintézet létesítését. Prettenhoffer Imre javaslatára ugyancsak meg kell erősíteni a talajtan elméletéhez és gyakorlatához oly nélkülözhetetlen mikrobiológiai kutatások személyi és tárgyi feltételeit.

5. A konferencián felvetődött hasznos gyakorlati javaslatokat és eredményeket kidolgozva, a megfelelő állami szervek rendelkezésére kell bocsátani. Így pl.: a 112/1954. sz. miniszteri utasításban előírt cróziós szaktanácsadó csoportot kell szervezni az O. M. M. I. keretén

belül, továbbá az egész O. M. M. I.-t tudományosan meg kell erősíteni, hogy jól megoldhassa a gyakorlat kérdéseit és ezzel a mezőgazdaság munkáját segítse.

6. Célszerű és szükséges lenne a 'Sigmond Elek és Mados László által életrehívott Magyar Talajtani Társaság felújítása.

7. Meg kell bízni az Agrokémiai Kutató Intézet vezetőségét, hogy lépéseket és előkészületeket tegyen egy Talajtani Konferencia Magyarországon való megrendezésére.

8. Arany Sándor professzor és mások javaslata értelmében minden évben rendezzen az Intézet 'Sigmond Elek halálának évfordulóján tudományos konferenciát.

9. Az Agrokémiai Kutató Intézet vezetősége juttassa el e határozati javaslatot a megfelelő állami és pártszervekhez és tegyen meg mindent az abban foglaltak megvalósítására.

(— —)